

Nr 34.

Ankom till riksdagens kansli den 16 september kl. 7 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglemente för marinens avlöning under krigstjänstgöringstid.

Uti en den 21 augusti 1914 till riksdagen avlåten, till särskilda utskottets nr 1 förberedande behandling överlämnad proposition, nr 272, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med följande förslag, utfärda reglemente för marinens avlöning under krigstjänstgöringstid, att tillämpas från och med dag, som Kungl. Maj:t bestämmer.

Förslag

till

reglemente för marinens avlöning under krigstjänstgöringstid
(krigsavlöningsreglemente).

I. Allmänna bestämmelser.

§ 1.

Detta reglemente äger tillämpning allenast under krigstjänstgöringstid och å personal, tillhörande i marinens mobiliseringstabeller upptagen mobiliserad del av marinen. Krigstjänstgöringstid inträder med den dag, då order om mobilisering för neutralitetsskydd eller för rikets försvar utfärdas, och upphör med sista demobiliseringsdagen. Där personal senare än förstnämnda dag inträffar å den ort, som angives i in-

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 1 saml. 1 avd. 20 häft. (Nr 34.) 1

ställelseorder eller kungörelse, anses krigstjänstgöringstiden inträda med dagen efter inställelsen å nämnda ort.

§ 2.

Den marinen tillhörande personal av stam, reserv och inkallade värnpliktiga, å vilken detta reglemente är tillämpligt, utgöres av

- a) militär personal;
- b) civilmilitär personal, tillhörande mariningenjör-, marinintendentur- eller marinläkarkåren, auditören vid Vaxholms kustartilleriregemente ävensom, under tjänstgöring på flottans fartyg, ecklesiastikstaten; samt
- c) lots- och fyrinrättningarnas till tjänst vid kustsignalväsendet eller för tjänstgöring å flottans fartyg eller kustposition inkallade personal.

§ 3.

I enlighet med vad här nedan närmare stadgas, äger personal, varom sägs i § 2, att under krigstjänstgöringstid åtnjuta, förutom de avlönings- och övriga förmåner, som enligt stat eller eljest äro förenade med den tjänstegrad eller värdighet eller befattning, som en var innehaver, jämväl följande förmåner:

- krigsavlöning, vartill hänföras krigsavlöningstillägg och krigslön;
- reskostnads- och traktamentsersättning;
- krigsutrustningsbidrag;
- krigsportion;
- fri läkarvård, fritt sjukunderhåll och fria läkemedel jämväl annorstädes än å flottans sjukhus;
- tjänstefrimärken, tjänstebrevkort eller motsvarande frankotecken vid postbefordran enligt gällande föreskrifter rörande postbehandling vid krig;
- fri transport å krigsjärnväg under tjänstledighet enligt föreskrifterna i militära järnvägsreglementet; samt
- övriga förmåner, som kunna i vederbörlig ordning tilldelas personalen.

§ 4.

1. Till personal, som åtnjuter krigsavlöning, utgår icke pension eller fyllnadspension ur flottans pensionskassa, utan uppbäras dessa under krigstjänstgöringstiden av statsverket.

2. För delägare i flottans pensionskassa erlägger statsverket stadgade avgifter för den tid, varunder krigsavlöning uppbäres.

3. För den personal av marinen, som är delägare i arméns pensionskassa, gäller beträffande uppbärandet av pension och fyllnadspension samt erläggande av avgifter vad därom i reglemente för arméns avlöning under krigstjänstgöringstid är stadgat.

§ 5.

Civil personal, som eljest icke är i statens tjänst, men genom särskilt avtal bliver vid mobilisering eller krig anställd vid marinen, åtnjuter därunder avlöning och övriga förmåner enligt avtalet.

II. Krigsavlöning.

§ 6.

1. För beräkning av intjänt krigsavlöning indelas varje månad av krigstjänstgöringstiden i tre lönetermener, den första från och med den 1, den andra från och med den 11 och den tredje från och med den 21 dagen i månaden.

Krigsavlöning för varje lönetermin anses vara intjänt med inträdet av löneterminens första dag.

2. Infaller krigstjänstgöringstidens början under löpande lönetermin, beräknas krigsavlöningen för varje dag intill nästa lönetermins början till en tiondedel av beloppet för hel termin och anses intjänt tillika med ifrågavarande avlöningsförmån för nästföljande lönetermin.

3. Utbetalning av intjänt krigsavlöning sker förskottsvis för varje lönetermin.

§ 7.

Krigsavlöningstillägg utgår med följande belopp per lönetermin för ifrågavarande personal av nedan nämnd grad eller värdighet:

flaggman, generalsperson	kronor 90: —
kommendör, överste	» 70: —
kommendörkapten, 1:a gr., överstelöjtnant	» 60: —
» 2:a » major	» 50: —
kapten	» 40: —
	» 67: 75

löjtnant, underlöjtnant	kronor 30: —
flaggunderofficer, underofficer av 1:a gr.	» 25: —
underofficer av 2:a gr.	» 20: —

Det för kapten upptagna högre beloppet utgår till den, som åtnjuter kapstens av 2 kl. lön eller motsvarande lön inom de civilmilitära kårerna.

Till personal vid lots- och fyrinrättningarna utgår krigsavlönings-tillägg med följande belopp:

2:a klass mästerlots, 1:a klass lots och fyrvaktare	kronor 15: 25
2:a » lots, extra lots och fyrbiträde	» 12: 50
lotslärling och extra fyrbiträde	» 8: 10

§ 8.

1. Krigslön utgår med nedannämnda belopp per lönetermin till värnpliktiga i följande tjänstegrader:

korpral	kronor 12: 50
menig	» 8: 10

Till korpraler räknas f. d. stamanställda värnpliktiga, som varit korpraler vid flottan eller kustartilleriet eller 1:a klass sjömän eller 1:a klass kustartillerister.

2. För värnpliktiga, som ej befinna sig på mobiliserings- eller demobiliseringsorten, uppdelas krigslönen i två särskilda belopp, av vilka det ena, utgörande för korpraler 8 kronor och för meniga 5 kronor, skall finnas att uppbära på krigstjänstgöringsorten och det andra, utgörande respektive 4 kronor 50 öre samt 3 kronor 10 öre, för löntagarens räkning insättes i bank enligt föreskrifterna i arméns krigskassareglemente.

3. För värnpliktig, vilken vid krigstjänstgöringstidens början är inkallad till fredstjänstgöring, inbegripas i krigslönen såväl penningbidrag som penningtillskott och ersättning för överskjutande tjänstgöring.

§ 9.

1. Konstituering av militär eller civilmilitär personal till högre tjänstegrad medför rätt till motsvarande högre krigsavlönning, även om konstitueringen endast avser krigstjänstgöringstiden.

2. Förändring i krigsavlöningsbelopp på grund av ändrad tjänstegrad inträder först med nästföljande lönetermin.

§ 10.

1. Krigsavlöning bibehålles av tjänstlediga, sjuka och sårade, så länge krigstjänstgöringstiden för dem fortfar.

2. Den, som undergår straffarbete, äger icke åtnjuta under strafftiden till betalning förfallen krigsavlöning.

Den, som undergår fängelsestraff, äger icke åtnjuta krigsavlönings-tillägg och av krigslön endast den del, som är avsedd att insättas i bank.

3. Utan känd anledning frånvarande är icke berättigad till krigsavlöning, som under frånvaron förfaller till betalning.

Vid återinträde i tjänstgöring återvinnes dock rätt till krigsavlöning för sådan tid, beträffande vilken för frånvaron visas förfall, som av vederbörande chef godkännes.

4. Tillfångatagen personal äger ej uppbära annan under fångenskapen till betalning förfallen avlöning än, vad beträffar personal, tillhörande stammen eller reserven, och därmed likställda, lön och inkvarteringsbidrag samt, vad beträffar värnpliktiga, den del av krigslönen, som är avsedd att insättas i bank.

III. Resekostnads- och traktamentsersättning.

§ 11.

Till i § 2 nämnd personal skall för tjänsteresor och för tjänstgöring i land å annan ort än flottans station eller kustposition utgå resekostnads- och krigstraktamentsersättning. Dessa förmåner utgå icke vid färd i trupp och, vad beträffar krigstraktamentsersättning, icke till vid kustsignalväsendet tjänstgörande personal från lots- och fyrinrättningarna.

§ 12.

Resekostnadsersättning utgår med beloppet av de verkliga utgifterna för nödigt transportmedel för egen person jämte medförda effekter samt för betjänt åt den, som enligt gällande resereglemente äger medföra sådan, ävensom inom krigsskådeplats för oundgängligen erforderlig förplägnad och kvarter; skolande dessa utgifter styrkas med verifikationer, som av vederbörande chef eller myndighet godkänns.

Vid bedömande av vad som är att anse som nödigt transportmedel skola resereglementets bestämmelser tjäna till ledning.

§ 13.

Krigstraktamentsersättning utgår till personal av nedan nämnd grad eller värdighet för varje använt dygn från midnatt till midnatt eller del därav med följande belopp, nämligen:

flaggman, generalsperson	kronor 7: —
kommendör, överste, kommandörkapten, överstelöjtnant, major	» 6: —
kapten, löjtnant, underlöjtnant	» 5: —
underofficer, underbefäl av manskapet, menig	» 4: —

IV. Krigsutrustningsbidrag.

§ 14.

Krigsutrustningsbidrag utgår med visst belopp för en gång till en var vid mobiliserad del av marinen, som är skyldig att själv ombesörja anskaffning av uniformspersedlar för egen person.

Krigsutrustningsbidraget utgår för officer och likställd samt flaggunderofficer och underofficer av 1:a graden med 200 kronor och för underofficer av 2:a graden med 100 kronor såsom bidrag till uniformspersedlarnas underhåll under krigstjänstgöringstiden.

V. Krigsportion.

§ 15.

1. I § 2 nämnd personal med i mom. 2 här nedan sagda undantag åtnjuter under krigstjänstgöringstid krigsportion, som för befäl och likställda och under tjänstgöring i land jämväl för underbefäl av manskapet och meniga kan utbytas mot kontant ersättning.

Är särskild krigsportion ej fastställd, utgöres densamma av fredsportionen.

2. Till den personal av officers grad eller värdighet, som åtnjuter diet- eller mässpenningar, utgår ej krigsportion, men äger sådan personal rättighet att mot ersättning för portionskostnaden utfå portionen, då proviant ej kan å annat sätt anskaffas.

VI. Förmåner vid övergång till krigsfot och övergång till fredsfot.**§ 16.**

1. För färd vid samling till krigstjänstgöring från hemvistet i kyrkobokföringsorten, från tjänstgöringsorten i fred eller för å sjömanshus inskriven värnpliktig från den tillfälliga uppehållsorten inom riket till första krigstjänstgöringsort, samt för färd vid hemförlovning från ort, där krigstjänstgöring upphört, till hemvist, fredstjänstgöringsort eller sjömanshus erhåller i § 2 nämnd personal, med det undantag i mom. 2 här nedan stadgas, resekostnadsersättning enligt § 12 samt traktamentsersättning enligt resereglementet, dock att vid färd i trupp allenast traktamentsersättning åtnjutes enligt den för sådan färd under fred stadgade lägre beräkningen.

2. För dylika färder erhåller manskap, samtliga värnpliktiga däri inberäknade, traktamentsersättning, vid färd i trupp efter 50 öre för dag och vid enskild resa efter 2 kronor för dag, varjämte vid enskild resa ersättning jämväl utgår för varje nödigt nattkvarter med 1 krona.

3. Konungen bestämmer för varje särskilt fall huru ersättning skall utgå till personal, som är till sjöfart inmönstrad och som från utrikes ort inställer sig till tjänstgöring.

§ 17.

Åt personal, som, utan att i fred vara å stat anställd, bibehålles vid sin tjänstgöring efter sista demobiliseringsdagen, samt åt under krigstjänstgörigstiden utan känd anledning frånvarande eller tillfångatagen personal, som först efter sista demobiliseringsdagen återkommer, äger marinförvaltningen bestämma den ersättning, vartill sådan personal kan jämlikt grunderna för detta reglemente anses berättigad.

Utredningen i ämnet återfinnes uti ett av föredragande departementschefen till förenämnda statsrådsprotokoll avgivet yttrande av följande lydelse:

»I proposition nr 265 den 4 innevarande augusti har Kungl. Maj:t, bland annat, föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att i hu-

vudsaklig överensstämmelse med vid propositionen fogat förslag utfärda reglemente för arméns avlöning under krigstjänstgöringstid.

Då bestämmelser angående dylik avlöning syntes böra komma till stånd även för marinen, anmodade jag genom ämbetsskrivelse den 5 i denna månad marinförvaltningen och chefen för marininstaben att, efter samråd med chefen för kustartilleriet samt med iakttagande att föreskrifter i fråga om dylik avlöning borde så långt lämpligen ske kunde vara likartade för marinen och armén, skyndsamt inkomma med förslag till bestämmelser för marinens avlöning under krig.

Med skrivelse den 14 innevarande månad hava marinförvaltningen och chefen för marininstaben avgivit det sålunda begärda förslaget.

I avseende å de allmänna grunderna för detta förslag anföra nämnda myndigheter i skrivelsen:

Då avlöningsförhållandena och redovisningsväsendet inom marinen vore så väsentligt olika arméns och då särskilt formerna för fredsavlöningen inom marinen vore delvis bestämda med hänsyn till förhållanden, liknande dem, som inträdde vid mobilisering eller krig, hade förevarande förslag icke kunnat bringas till närmare överensstämmelse med arméförslaget än som skett.

I sak vore båda förslagen tämligen nära överensstämmande. Jämväl förevarande förslag utginge nämligen därifrån, att marinens personal av stam och reserv, däri inbegripen såväl konstituerad personal som den, vilken erhållit avsked med tillstånd att såsom lönlös kvarstå i marinen, skulle vid mobilisering eller krig bibehålla alla de förmåner, som i fred kunde tillkomma personalen. Förden skull hade nu ifrågavarande reglemente endast haft att reglera de ytterligare förmåner, som under angivna förhållanden borde ifrågakomma.

Vad anginge förmånerna under tjänstgöring i land, hade förslaget för den personal av marinen, för vilken det varit erforderligt, upptagit ett tillägg till fredsavlöningen, varigenom sammanlagda avlöningen till denna personal skulle så nära som möjligt sammanfalla med beloppet av föreslagna krigslönen till personal i motsvarande ställning vid armén.

Beträffande avlöningen till marinens personal under sjökommendering, vore visserligen icke lika stort tillägg behövt för att denna avlöning skulle uppbringas till belopp, motsvarande krigslönen enligt arméförslaget. Ansåge man avlöningen under krig böra till marinens personal utgå med sammanlagt lika belopp i land och till sjöss, skulle ett mindre krigsavlöningstillägg stadgas för sjökommenderad personal. Lämpligheten härav hade även tagits under noggrant övervägande. Men då man dels icke funnit det vara riktigt, att den tjänst i marinen, som finge utföras i land, skulle under krig medföra en större ökning i förmåner än den med vida större besvärligheter och äventyr förenade tjänsten till sjöss, dels ansett svårighet möta att frångå det redan under fred bestående förhållandet, att inom marinen sjötjänst vore förenad med högre förmåner än tjänsten i land, hade man ansett sig böra stanna vid, att krigsavlöningstillägget borde göras lika under all tjänstgöring vid marinen. Härigenom skulle sjö-tillägget såväl i krig som fred bliva det särskilda plus i kontanta avlöningsförmåner, som kommendering ombord skulle medföra. Diet- och mässpenningar

kunde nämligen ej räknas såsom kontanta avlöningsförmåner, då de endast vore avsedda för bestridande av kostnaderna för personalens kosthåll och även därtill användes.

Att härigenom marinens personal under sjötjänstgöring erhöle framför arméns förmånen av sjötillägg, vore intet annat än vad som redan existerade.

Den del av de vid krig eller mobilisering tillkommande förmånerna, som skulle utgå kontant, hade betecknats såsom »krigsavlöning». Därvid hade krigsavlöningen för de värnpliktiga ansetts böra betecknas såsom »krigslön», enär däri inbegreps — i stället för i fred utgående penningbidrag, penningtillskott och ersättning för överskjutande tjänstgöring — hela deras kontanta avlöning. Denna krigslön hade bestämts till samma belopp som krigslönen för härens värnpliktiga enligt arméförslaget med förhöjning för f. d. stamanställda värnpliktiga till samma belopp som det för korpralsgraden inom armén föreslagna.

Krigsavlöningstillägg hade på samma sätt som i arméförslaget icke föreslagits för marinens manskap.

Enligt förevarande förslag skulle de värnpliktiga, som jämlikt nådiga förordningen angående konstituering och anställning av personal vid flottans stam och reserv vid mobilisering den 8 december 1899 konstituerades till officerare eller underofficerare i flottan, åtnjuta krigsavlöningstillägget för den grad, inom vilken de blivit konstituerade.

Över de inom marinen nu utgående fredsavlöningsförmånerna och den förhöjning däri, som den föreslagna krigsavlöningen skulle medföra, hade upprätsats två tabeller, som bifogats det avgivna förslaget.

Den i arméförslaget upptagna avlöningsförmånen »representationsersättning», hade icke, på sätt blivit ifrågasatt av chefen för kustartilleriet, ansetts böra upptagas.

»Krigsutrustningsbidrag», hade upptagits till belopp, som ansetts motive-
rade av de med arméns jämförliga förhållanden, vilka utgjorde grunden till denna avlöningsförmån.

»Krigsportion» syntes böra jämväl inom marinen ifrågakomma i den omfattning det avgivna förslaget angåve.

I avseende å förslagets särskilda bestämmelser hava marinförvaltningen och chefen för marininstaben särskilt framhållit,

att då marinens reglemente innehölle fullständiga bestämmelser om vilka personalkategorier, som tillhörde stam och reserv och den i arméförslagets § 2 uppräknade civila personalen i själva verket blivit genom föreskrifterna i förslagets § 4 mom. 1 och 2, § 10 mom. 2 och § 18 mom. 2 m. fl. ställd utanför förslagets tillämpningsområde, hade åt § 2 i det nu avgivna förslaget kunnat givas dess föreliggande kortfattade lydelse och att auditören vid Vaxholms kustartilleriregemente, vilken icke tillhörde marinintendenturkåren, bort här upptagas med hänsyn till den betydande ökning av fästningens besättning och därav följande sannolik ökning av auditörens göromål, vartill krig eller mobilisering föranleddes;

samt att arméförslaget i tillämpliga hänseenden tagits till ledning vid utarbetandet av de föreslagna bestämmelserna.

Marinförvaltningen och chefen för marininstaben hemställa om utverkande att det av dem framlagda förslaget måtte fastställas.

Departementschefen för sin del anför följande. Till en början anhåller jag få erinra, hurusom riksdagen i skrivelse den 19 innevarande augusti i anledning av Kungl. Maj:ts förenämnda proposition nr 265 angående reglemente för arméns avlöning under krigstjänstgöringstid m. m. uttalat, att riksdagen av anförda skäl funnit sig böra lämna de av Kungl. Maj:t föreslagna avlöningsbeloppen utan anmärkning. Riksdagen hade dock ansett, att reglementet borde erhålla en provisorisk karaktär och utfärdas att gälla endast till och med utgången av år 1915 och att tillfälle borde beredas nästkommande års riksdag att taga ärendet under förnyad och definitiv prövning. I anslutning till dessa uttalanden har riksdagen medgivit utfärdande av reglemente för arméns avlöning under krigstjänstgöringstid.

Det nu föreliggande förslaget åsyftar, att under krigstjänstgöringstid skulle åt marinens personal vid tjänstgöring i land beredas enahanda förmåner som åt arméns. Då enligt gällande bestämmelser avlöning under fredstjänstgöring i land utgår till personal av manskapsklass vid marinens stam med belopp, som för flertalet överstiger och endast för en mindre del något understiger vad för manskap av motsvarande tjänstklass vid armén under krigstjänstgöringstid avsetts, har i förevarande förslag ej upptagits någon avlöningsförhöjning för marinens stammanuskap vid tjänstgöring i land. Vad beträffar tjänstgöring ombord, skulle därvid utöver de för lanttjänstgöring föreslagna avlöningsförmåner utgå de särskilda tillägg, som redan nu äro bestämda för sjötjänstgöring.

Under hänvisning i övrigt till de skäl, som marinförvaltningen och chefen för marininstaben anført i sin förenämnda skrivelse ansluter jag mig till det avgivna förslaget. Vid granskning därav har jag endast funnit anledning till några smärre ändringar i syfte att ytterligare tillgodose den avsedda överensstämmelsen med reglementet för armén.

Vad riksdagen uttalat angående den provisoriska karaktär, som reglementet för armén bör erhålla, bör naturligen även vinna tillämpning å det för marinen ifrågasatta reglementet. Då mobilisering vid marinen redan ägt rum, torde åt Kungl. Maj:t jämväl böra medgivas rätt att bestämma dag under förfluten tid, varifrån ifrågavarande reglemente skall tillämpas.

Jämte det jag anhåller, att förevarande jämkade förslag till reglemente samt förut omförmälda av myndigheterna ingivna två tabeller över avlöningsförmåner måtte få bifogas detta protokoll under resp. Litt. A, B¹ och B², nemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med ovan omförmälda såsom bilaga Litt. A vid detta protokoll fogade förslag, utfärda reglemente för marinens avlöning under krigstjänstgöringstid att tillämpas från och med dag, som Kungl. Maj:t bestämmer.»

I skrivelse den 19 sistlidne augusti har riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 265 medgivit Kungl. Maj:t att utfärda reglemente för arméns avlöning under krigstjänstgöringstid, genom vilket arméns personal tillförsäkras ökade förmåner under krigstjänstgöring. Utskottet finner i likhet med Kungl. Maj:t det vara skäligt, att jämväl marinens personal beredes ökade förmåner under dylik tjänstgöring. Det förslag till reglemente för marinens avlöning under krigstjänstgöringstid, som Kungl. Maj:t i förevarande proposition framlagt, har utskottet emellertid i flera hänseenden icke kunnat tillstyrka.

*Utskottets
yttrande.*

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle vid sjötjänstgöring, utöver krigsavlöningsstillägg och övriga i föreliggande reglementsförslag upptagna förmåner, utgå, liksom under fredstid, till officerare sjötillägg och dietpenningar samt till underofficerare sjötillägg och mässpenningar ävensom skillnaden mellan värdet av sjö- och lantportion. I sin motivering härför hänvisar departementschefen till marinmyndigheternas gemensamt avgivna yttrande, enligt vilket diet- och mässpenningar ej borde räknas såsom kontanta avlöningsförmåner, »då de endast voro avsedda för bestridande av kostnaderna för personalens kosthåll och även därtill användes». Utskottet har i detta avseende icke kunnat dela departementschefens uppfattning. Utskottet finner visserligen, att diet- och mässpenningar, vilka åtgå för kosthållet ombord och i regel icke ens utkvitteras av vederbörande löntagare själv, icke kunna helt och hållet jämföras med övriga kontanta förmåner, men å andra sidan kunna de icke heller fränses vid en beräkning av de förmåner, som åtnjutas av personalen ombord. Ändamålet med krigsavlöningsstillägget måste anses vara att bereda personalen ersättning för dess ökade levnadsomkostnader under krigstjänstgöring. Utskottet anser det visserligen vara riktigt att sjökommenderad personal även under krigstjänstgöring åtnjuta vissa förmåner utöver dem, som tillkomma personal av motsvarande grad under kommendering i land. Men den skillnad i avlöningsförmåner, som i nu ifrågavarande hänseende skulle uppstå med tillämpande å ena sidan av Kungl. Maj:ts förslag till krigsavlöningsförmåner för sjökommenderad personal och å andra sidan av det av riksdagen godkända reglementet för arméns krigsavlöning skulle enligt utskottets uppfattning bliva alltför betydande. På grund härav har utskottet ansett, att krigsavlöningsstilläggen för den sjökommenderade personalen böra sättas icke oväsentligt lägre än

vad Kungl. Maj:t föreslagit, och har utskottet vidtagit erforderlig ändring i de av Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelserna.

Enligt det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet åsyftar Kungl. Maj:ts förslag, att under krigstjänstgöringstid skulle åt marinens personal vid tjänstgöring i land beredas enahanda förmåner som åt armén. Emellertid hava härvid icke medräknats de särskilda avlöningsförmåner, som under vissa förhållanden vid tjänstgöring i land utgå till kustartilleriets personal, nämligen för officerare mässpenningar samt för underofficerare mässpenningar och portionsersättning. Vid inräknande av nämnda förmåner bliver skillnaden mellan de avlöningsförmåner, som enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle tillkomma kustartilleriets personal under tjänstgöring i land, och de avlöningsförmåner, som enligt det av riksdagen godkända reglementet för arméns avlöning under krigstjänstgöringstid, tillkomma motsvarande personal av armén likaledes ganska avsevärd, och har utskottet därför vidtagit erforderlig ändring i de av Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelserna. Utskottet har ansett, att marinens personal under krigstjänstgöring i land bör i största möjliga utsträckning vara i avlöningshänseende likställd med arméns personal under krigstjänstgöring och sålunda, i allmänhet med frånträdande av fredsavlöningsförmånerna, åtnjuta krigslön till visst belopp. Denna princip har emellertid icke kunnat tillämpas beträffande marinens stammanskap, emedan avlöningsförmånerna för dylikt manskap äro växlande, allt beroende på föreskrifterna om åtnjutande av lönetillägg och uppmuntringspenningar m. m.

På grund av vad ovan anförts, har utskottet ansett sig böra omarbete vissa delar av Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag. Utskottet har därvid hyst någon tvekan att yttra sig angående avlöning för personal i olika tjänsteklasser utan att äga kännedom om personalens antal i tjänsteklasserna. Emellertid har utskottet inhämtat, att proportionen mellan de olika tjänstegraderna under fred avses att i huvudsak upprätthållas även under krig. Utskottet har dock ansett, att vid nu angivna förhållande reglementet bör, såsom även departementschefen förutsett, erhålla en provisorisk karaktär och utfärdas att gälla endast till och med utgången av år 1915, samt att tillfälle bör beredas nästkommande års riksdag att taga ärendet under förnyad och definitiv prövning.

Mellan det av riksdagen godkända krigsavlöningsreglementet för armén och nu föreliggande reglementsförslag beträffande marinen förefinnas vissa olikheter i vad angår krigsavlöningen för den värnpliktiga personal, som är konstituerad till befäl eller underbefäl. Utskottet har på grund av det föreliggande förslagets provisoriska karaktär icke ansett sig nu böra föreslå ändringar i detta hänseende, men har, med hänsyn till utarbetande av

definitiva krigsavlöningsreglementen, velat fästa uppmärksamheten på nämnda olikheter.

Då mobilisering vid marinen redan ägt rum, torde, såsom Kungl. Maj:t föreslår, åt Kungl. Maj:t böra medgivas rätt att bestämma dag, från vilken reglementet skall tillämpas.

Beträffande de delar, i vilka utskottets förslag avviker från Kungl. Maj:ts förslag får utskottet i övrigt anföra följande.

§ 1.

Orden »för neutralitetsskydd eller för rikets försvar» torde kunna utgå. Härigenom åstadkommes formell överensstämmelse med motsvarande stadgande i arméns krigsavlöningsreglemente.

§ 2.

Med hänsyn till formuleringen av § 3 enligt utskottets förslag har punkt a) i Kungl. Maj:ts förslag uppdelats i två punkter.

§ 3.

Beträffande skälen till de i mom. 1—4 föreslagna ändrade bestämmelserna får utskottet hänvisa till sin ovan anförda allmänna motivering.

Mom. 5 avser blott att fastslå den i Kungl. Maj:ts förslag förekommande terminologien.

De i mom. 6 och 7 föreslagna bestämmelserna motsvara närmast föreskriften i § 6 av gällande krigsavlöningsreglemente för armén.

§ 7.

Mom. 1 överensstämmer i huvudsak med § 9 av gällande krigsavlöningsreglemente för armén. Av skäl, som angivits i utskottets allmänna motivering, har krigslön icke upptagits för stammanskap. De för marinens underofficerare föreslagna krigslönebeloppen förete i förhållande till motsvarande belopp för arméns underofficerare vissa olikheter, vilka emellertid betingas av olikheter i fredsavlöningsförmånerna.

Mom. 2. Utskottet har ansett, att endast de värnpliktiga, vilka tjänstgöra såsom korpraler, böra erhålla den för korpraler avsedda krigslönen.

§ 8.

Denna paragraf motsvarar närmast § 7 i Kungl. Maj:ts förslag. Mom. 1 gäller dock endast den sjökommenderade personalen och hava krigsavlöningsstilläggen här reducerats av skäl, som angivits i utskottets allmänna motivering. Enär underofficerskorpral vid marinen i huvudsak förrättar samma tjänst som underofficer, har utskottet ansett, att sådan underofficerskorpral som ej åtnjuter familjeunderstöd, bör i likhet med underofficer erhålla krigsavlöningsstillägg.

§ 10.

Denna paragraf är i huvudsak lika med § 10 i Kungl. Maj:ts förslag. Dock har mom. 2 omformulerats till närmare överensstämmelse med motsvarande föreskrift i § 11 mom. 2 av gällande krigsavlöningsreglemente för armén.

§§ 11 och 12.

Dessa paragrafer hava omarbetats till närmare överensstämmelse med §§ 16 och 17 av gällande krigsavlöningsreglemente för armén.

§ 15.

Då i § 3 enligt utskottets förslag föreskrives, i vilka fall krigsportion utgår, hava de i dylikt hänseende upptagna bestämmelserna i § 15 uteslutits. I övrigt innebär utskottets förslag beträffande denna § huvudsakligen endast formella ändringar.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition, bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med följande förslag, utfärda reglemente för marinens avlöning under krigstjänstgöringstid att tillämpas från och med dag, som Kungl. Maj:t bestämmer.

Förslag

till

reglemente för marinens avlöning under krigstjänstgöringstid
(krigsavlöningsreglemente).

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

I. Allmänna bestämmelser.

§ 1.

Detta reglemente äger tillämpning allenast under krigstjänstgöringstid och å personal, tillhörande i marinens mobiliseringstabeller upptagen mobiliserad del av marinen. Krigstjänstgöringstid inträder med den dag, då order om mobilisering för neutralitetsskydd eller för rikets försvar utfärdas, och upphör med sista demobiliseringsdagen. Där personal senare än förstnämnda dag inträffar å den ort, som angives i inställelseorder eller kungörelse, anses krigstjänstgöringstiden inträda med dagen efter inställelsen å nämnda ort.

§ 2.

Den marinen tillhörande personal av stam, reserv och inkallade värnpliktiga, å vilken detta reglemente är tillämpligt, utgöres av

a) militär personal;

§ 1.

Detta reglemente äger tillämpning allenast under krigstjänstgöringstid och å personal, tillhörande i marinens mobiliseringstabeller upptagen mobiliserad del av marinen. Krigstjänstgöringstid inträder med den dag, då order om mobilisering utfärdas, och upphör med sista demobiliseringsdagen. Där personal senare än förstnämnda dag inträffar å den ort, som angives i inställelseorder eller kungörelse, anses krigstjänstgöringstiden inträda med dagen efter inställelsen å nämnda ort.

§ 2.

Den marinen tillhörande personal av stam, reserv och inkallade värnpliktiga, å vilken detta reglemente är tillämpligt, utgöres av

a) officerare och underofficerare;

b) övrig militär personal;

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

b) civilmilitär personal, tillhörande mariningenjör-, marinintendentur- eller marinläkarkåren, auditören vid Vaxholms kustartilleriregemente ävensom, under tjänstgöring på flottans fartyg, ecklesiastikstaten; samt

c) lots- och fyrinrättningarnas till tjänst vid kustsignalväsendet eller för tjänstgöring å flottans fartyg eller kustposition inkallade personal.

§ 3.

I enlighet med vad här nedan närmare stadgas, äger personal, varom sägs i § 2, att under krigstjänstgöringstid åtnjuta, förutom de avlönings- och övriga förmåner, som enligt stat eller eljest äro förenade med den tjänstegrad eller värdighet eller befattning, som en var innehaver, jämväl följande förmåner:

krigsavlöning, vartill hänföras krigsavlöningsstillägg och krigslön; resekostnads- och traktamentersättning;

krigsutrustningsbidrag;
krigsportion;

fri läkarvård, fritt sjukunderhåll och fria läkemedel jämväl annorstädes än å flottans sjukhus;

tjänstefrimärken, tjänstebrevkort eller motsvarande francotecken vid postbefordran enligt gällande föreskrifter rörande postbehandling vid krig;

fri transport å krigsjärnväg under

c) civilmilitär personal, tillhörande mariningenjör-, marinintendentur- eller marinläkarkåren, auditören vid Vaxholms kustartilleriregemente ävensom, under tjänstgöring på flottans fartyg, ecklesiastikstaten; samt

d) lots- och fyrinrättningarnas till tjänst vid kustsignalväsendet eller för tjänstgöring å flottans fartyg eller kustposition inkallade personal.

§ 3.

1. I enlighet med vad här nedan närmare stadgas, äger personal, varom sägs i § 2 a och c, att under krigstjänstgöringstid vid tjänstgöring i land åtnjuta, i stället för de avlönings- och övriga förmåner, som enligt stat eller eljest tillkomma samma personal, följande förmåner:

a. krigslön;

b. krigsportion;

c. krigsutrustningsbidrag; samt

d. resekostnads- och traktamentersättning; fri läkarevård, fritt sjukunderhåll och fria läkemedel jämväl annorstädes än å flottans sjukhus; tjänstefrimärken, tjänstebrevkort eller motsvarande frankotecken vid postbefordran enligt gällande föreskrifter rörande postbehandling vid krig; fri transport å krigsjärnväg under tjänstledighet enligt föreskrifterna i militära järnvägsreglementet; samt övri-

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

tjänstledighet enligt föreskrifterna i militära järnvägsreglementet; samt övriga förmåner, som kunna i vederbörlig ordning tilldelas personalen.

ga förmåner, som kunna i vederbörlig ordning tilldelas personalen.

2. I § 2 a och c angiven personal som är sjökommenderad, äger att, i enlighet med vad här nedan närmare stadgas, under krigstjänstgöringstid åtnjuta, förutom de avlönings- och övriga förmåner, som enligt stat eller eljest äro förenade med den tjänstegrad, värdighet eller befattning, som en var innehar, jämväl följande förmåner:

a. krigsavlöningsstillägg;

b. samtliga i mom. 1 c och d här ovan angivna förmåner.

3. I § 2 b angiven personal äger att, i enlighet med vad här nedan närmare stadgas, under krigstjänstgöringstid åtnjuta, förutom de avlönings- och övriga förmåner, som enligt stat eller eljest skulle tillkomma samma personal, jämväl i mom. 1 d här ovan angivna förmåner, varjämte underofficerskorpraller, som icke åtnjuta familjeunderstöd, under all tjänstgöring äga åtnjuta krigsavlöningsstillägg.

4. I § 2 d angiven personal äger att, i enlighet med vad här nedan närmare stadgas, under krigstjänstgöringstid åtnjuta, förutom de avlönings- och övriga förmåner, som enligt stat eller eljest äro förenade med den befattning, som en var innehar, jämväl följande förmåner:

a. krigsavlöningsstillägg;

b. krigsportion;

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

c. samtliga i mom. 1 d här ovan angivna förmåner.

5. Krigslön och krigsavlönings-tillägg benämnas gemensamt krigsavlönning.

6. I de fall, där sjökommenderad personals avlöningsförmåner under krigstjänstgöring vid tillämpning av förestående bestämmelser skulle befinnas understiga vad samma personal enligt stadgandet i mom. 1 här ovan skulle erhålla vid tjänstgöring i land, skall till ifrågavarande personal utgå fyllnadsersättning med det belopp, som motsvarar skillnaden.

7. Utan hinder av vad i mom. 1 stadgas, skall innehavare av i stat upptaget årligt tillägg till fasta lönen, ålderstillägg eller av särskilt arvode, som icke utgår i stället för lön, bibehålla sådan förmån även under krigstjänstgöring.

§ 4.

1. Till personal, som åtnjuter krigsavlönning, utgår icke pension eller fyllnadspension ur flottans pensionskassa, utan uppbäras dessa under krigstjänstgöringstiden av statsverket.

2. För delägare i flottans pensionskassa erlägger statsverket stadgade avgifter för den tid, varunder krigsavlönning uppbäres.

3. För den personal av marinen, som är delägare i arméns pensionskassa, gäller beträffande uppbärandet av pension och fyllnadspension samt erläggande av avgifter vad därom i reglemente för arméns avlöning under krigstjänstgöringstid är stadgat.

§ 5.

Civil personal, som eljest icke är i statens tjänst, men genom särskilt avtal bliver vid mobilisering eller krig anställd vid marinen, åtnjuter därunder avlöning och övriga förmåner enligt avtalet.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

II. Krigsavlöning.

§ 6.

1. För beräkning av intjänt krigsavlöning indelas varje månad av krigstjänstgöringstiden i tre lönetermener, den första från och med den 1, den andra från och med den 11 och den tredje från och med den 21 dagen i månaden.

Krigsavlöning för varje lönetermin anses vara intjänt med inträdet av löneterminens första dag.

2. Infaller krigstjänstgöringstidens början under löpande lönetermin, beräknas krigsavlöningen för varje dag intill nästa lönetermins början till en tiondedel av beloppet för hel termin och anses intjänt tillika med ifrågavarande avlöningsförmån för nästföljande lönetermin.

3. Utbetalning av intjänt krigsavlöning sker förskottsvis för varje lönetermin.

§ 7.

Krigsavlöningstillägg utgår med följande belopp per lönetermin för ifrågavarande personal av nedan nämnd grad eller värdighet:

flaggman, generalsperson	kronor	90:—
kommendör, överste	»	70:—
kommendörkapten, 1:a gr., överstelöjtnant	»	60:—
kommendörkapten, 2:a gr., major	»	50:—
kapten	»	40:—
löjtnant	»	30:—
underlöjtnant	»	30:—
flaggunderofficer, underofficer av 1:a gr.	»	25:—
underofficer av 2:a gr.	»	20:—

§ 7.

1. Krigslön utgår till personal av nedannämnd grad eller värdighet med följande belopp per lönetermin:

flaggman, generalsperson	kronor	425:—
kommendör, överste	»	330:—
kommendörkapten av 1:a gr., överstelöjtnant	»	265:—
kommendörkapten av 2:a gr., major	»	240:—
kapten	»	190:—
löjtnant	»	115:—
underlöjtnant	»	100:—
flaggmaskinist	»	105:—
annan flaggunderofficer, underofficer av 1:a gr.	»	95:—

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Det för kapten upptagna högre beloppet utgår till den, som åtnjuter kaptens av 2:a kl. lön eller motsvarande lön inom de civilmilitära kårerna.

Till personal vid lots- och fyrinrättningarna utgår krigsavlönings-tillägg med följande belopp:

2:a klass mästerlots, 1:a klass lots och fyrvaktare	kronor	15: 25
2:a klass lots, extra lots och fyrbiträde	»	12: 50
lotslärling och extra fyrbiträde	»	8: 10

maskinist vid flottan	kronor	88: —
annan underofficer av 2:a gr.	»	82: —
marinöverdirektör	»	385: —
marindirektör av 1:a graden	»	305: —
marindirektör av 2:a graden	»	265: —
maringenjör av 1:a graden, 1:a löneklassen	»	220: —
stationsingenjör	»	210: —
mariningenjör av 1:a graden, 2:a löneklassen, samt min-, torped- och elektroingenjör	»	195: —
mariningenjör av 2:a graden	»	165: —
extra ingenjör	»	130: —

2. Till nedan angiven värnpliktig personal utgår krigslön med följande belopp per lönetermän nämligen till

korpral	kronor	12: 50
menig	»	8: 10

För värnpliktiga, som ej befinna sig på mobiliserings- eller demobiliseringsorten, uppdelas krigslönen i två särskilda belopp, av vilka det ena, utgörande för korpraler 8 kronor och för menige 5 kronor, skall finnas att uppbära på krigstjänstgöringsorten och det andra, utgörande respektive 4 kronor 50 öre samt 3 kronor 10 öre, för löntagarens räkning avsättes i bank enligt

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

föreskrifterna i arméns krigskassa-reglemente.

För värnpliktig, vilken vid krigstjänstgöringstidens början är inkallad till fredstjänstgöring, inbegripes i krigslönen såväl penningbidrag som penningtillskott och ersättning för överskjutande tjänstgöring.

§ 8.

1. Krigslön utgår med nedan nämnda belopp per lönetermi till värnpliktiga i följande tjänstegrader:

korpral	kronor 12: 50
menig	» 8: 10

Till korpraler räknas f. d. stamanställda värnpliktiga, som varit korpraler vid flottan eller kustartilleriet eller 1:a klass sjömän eller 1:a klass kustartillerister.

2. För värnpliktiga, som ej befinna sig på mobiliserings- eller demobiliseringsorten, uppdelas krigslönen i två särskilda belopp, av vilka det ena, utgörande för korpraler 8 kronor och för meniga 5 kronor, skall finnas att uppbära på krigstjänstgöringsorten och det andra, utgörande respektive 4 kronor 50 öre samt 3 kronor 10 öre, för löntagarens räkning insättes i bank enligt föreskrifterna i arméns krigskasse-reglemente.

3. För värnpliktig, vilken vid krigstjänstgöringstidens början är in-

§ 8.

1. *Krigsavlöningsstillägg utgår till personal av nedan nämnd grad eller värdighet med följande belopp per lönetermi, nämligen för:*

flaggman	kronor 20:—
kommendör och kom-	
mendörkapten	» 15:—
kapten	» 12: 50
löjtnant, underlöjtnant	» 10:—
flaggunderofficer, un-	
derofficer av 1:a gr.	» 12: 50
underofficer av 2:a gr.	» 10:—
underofficerskorpral	» 5:—

2. *Till personal vid lots- och fyrrättningarna utgår krigsavlönings-tillägg med följande belopp:*

2:a klass mästerlots,	
1:a klass lots och	
fyrvaktare	kronor 15: 25
2:a klass lots, extra	
lots och fyrbiträde	» 12: 50
lotslärling och extra	
fyrbiträde	» 8: 10

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

kallad till fredstjänstgöring, inbegripas i krigslönen såväl penningbidrag som penningtillskott och ersättning för överskjutande tjänstgöring.

§ 9.

1. Konstituering av militär eller civilmilitär personal till högre tjänstegrad medför rätt till motsvarande högre krigsavlönning, även om konstitueringen endast avser krigstjänstgöringstiden.

2. Förändring i krigsavlöningsbelopp på grund av ändrad tjänstegrad inträder först med nästföljande lönetermin.

§ 10.

1. Krigsavlönning bibehålles av tjänstlediga, sjuka och sårade, så länge krigstjänstgöringstiden för dem fortfar.

2. Den, som undergår straffarbete, äger icke åtnjuta under strafftiden till betalning förfallen krigsavlönning.

Den, som undergår fängelsestraff, äger icke åtnjuta krigsavlönings-tillägg och av krigslön endast den del, som är avsedd att insättas i bank.

Den, som undergår fängelsestraff, äger icke åtnjuta krigsavlönings-tillägg och av krigslön endast *halva beloppet eller, vad värnpliktig beträffar, den del, som enligt § 7 mom. 2 är avsedd att avsättas i bank.*

3. Utan känd anledning frånvarande är icke berättigad till krigsavlönning, som under frånvaron förfaller till betalning.

Vid återinträde i tjänstgöring återvinnes dock rätt till krigsavlönning för sådan tid, beträffande vilken för frånvaron visas förfall, som av vederbörande chef godkännes.

4. Tillfångatagen personal äger ej uppbära annan under fångenskapen till betalning förfallen avlönning än, vad beträffar personal, tillhörande stammen eller reserven, och därmed likställda, lön och inkvarteringsbidrag samt, vad beträffar värnpliktiga, den del av krigslönen, som är avsedd att insättas i bank.

4. Tillfångatagen personal äger ej uppbära annan under fångenskapen till betalning förfallen avlönning än, vad beträffar personal, tillhörande stammen eller reserven, och därmed likställda, *det belopp, som motsvarar lön och inkvarteringsbidrag, samt, vad beträffar värnpliktiga, den del av krigslönen, som är avsedd att insättas i bank.*

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

III. Resekostnads- och traktamentsersättning.

§ 11.

Till i § 2 nämnd personal skall för tjänsteresor och för tjänstgöring i land å annan ort än flottans station eller kustposition utgå resekostnads- och krigstraktamentsersättning. Dessa förmåner utgå icke vid färd i trupp och, vad beträffar krigstraktamentsersättning, icke till vid kustsignalväsendet tjänstgörande personal från lots- och fyrinrättningarna.

§ 12.

Resekostnadsersättning utgår med beloppet av de verkliga utgifterna för nödigt transportmedel för egen person jämte medförda effekter samt för betjänt åt den, som enligt gällande resereglemente äger medföra sådan, ävensom inom krigsskådeplats för oundgängligen erforderlig förplägnad och kvarter; skolande dessa utgifter styrkas med verifikationer, som av vederbörande chef eller myndighet godkännas.

§ 11.

1. Till personal som åtnjuter krigsavlöning, utgår för tjänsteresa under krigstjänstgöringstid enligt avgiven räkning resekostnadsersättning samt därjämte för sådan resa utom krigsskådeplats och för tjänstgöring å annan ort utom krigsskådeplats, än där ifrågavarande personal har sin krigstjänstgöring eller där vederbörligt truppförband, stab, formation o. s. v. befinner sig, krigstraktamentsersättning.

2. För färd i trupp utgår icke någon resekostnads- eller traktamentsersättning.

§ 12.

Resekostnadsersättning — omfattande gottgörelse för nödigt transportmedel för egen person och för betjänt åt den, som enligt i fred gällande resereglemente äger medföra sådan, samt för medförda utrustningseffekter, ävensom inom krigsskådeplats för oundgängligen erforderlig förplägnad och kvarter — utgår med de verkliga utgifternas belopp enligt behörigt kvitto eller annat bevis, som vederbörande chef eller myndighet godkänt.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Vid bedömande av vad är att anse som nödigt transportmedel skola resereglementets bestämmelser tjäna till ledning.

Vid bedömande av vad är att anse såsom nödigt transportmedel skola *i fred gällande* resereglementets bestämmelser tjäna till ledning.

§ 13.

Krigstraktamentsersättning utgår till personal av nedan nämnd grad eller värdighet för varje använt dygn från midnatt till midnatt eller del därav med följande belopp, nämligen:

flaggman, generalsperson	kronor	7:—
kommendör, överste, kommendörkapten, överstelöjtnant, major	»	6:—
kapten, löjtnant, underlöjtnant	»	5:—
underofficer, underbefäl av manskapet, menig	»	4:—

IV. Krigsutrustningsbidrag.

§ 14.

Krigsutrustningsbidrag utgår med visst belopp för en gång till en var vid mobiliserad del av marinen, som är skyldig att själv ombesörja anskaffning av uniformspersedlar för egen person.

Krigsutrustningsbidraget utgår för officer och likställd samt flaggunderofficer och underofficer av 1:a graden med 200 kronor och för underofficer av 2:a graden med 100 kronor såsom bidrag till uniformspersedlarnas underhåll under krigstjänstgöringstiden.

V. Krigsportion.

§ 15.

1. I § 2 nämnd personal med i mom. 2 här nedan sagda undantag åtnjuter under krigstjänstgöringstid krigsportion, som för befäl och likställda och under tjänstgöring i

§ 15.

1. Där ej särskild krigsportionsstat är fastställd, tillämpas med avseende å krigsportion den för fredsportion gällande staten.

2. Krigsportion kan för perso-

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

land jämväl för underbefäl av manskapet och meniga kan utbytas mot kontant ersättning.

Är särskild krigsportion ej fastställd, utgöres densamma av fredsportionen.

2. Till den personal av officers grad eller värdighet, som åtnjuter diet- eller mässpenningar, utgår ej krigsportion, men äger sådan personal rättighet att mot ersättning för portionskostnaden utfå portionen, då proviant ej kan å annat sätt anskaffas.

nal av officers eller underofficers grad eller värdighet utbytas mot kontant ersättning. För manskap kan sådant utbyte medgivas enligt för fredstjänstgöring gällande föreskrifter.

3. Den personal av officers grad, eller värdighet, som icke åtnjuter krigsportion, äger, då proviant ej kan på annat sätt anskaffas, rättighet att mot ersättning för portionskostnaden utfå portion.

VI. Förmåner vid övergång till krigsfot och återgång till fredsfot.

§ 16.

1. För färd vid samling till krigstjänstgöring från hemvistet i kyrkobokföringsorten, från tjänstgöringsorten i fred eller för å sjömanshus inskriven värnpliktig från den tillfälliga uppehållsorten inom riket till första krigstjänstgöringsort, samt för färd vid hemförlovning från ort, där krigstjänstgöring upphört, till hemvist, fredstjänstgöringsort eller sjömanshus erhåller i § 2 nämnd personal, med det undantag i mom. 2 här nedan stadgas, resekostnadsersättning enligt § 12 samt traktamentsersättning enligt resereglementet, dock att vid färd i trupp allenast traktamentsersättning åtnjutes enligt den för sådan färd under fred stadgade lägre beräkningen.

2. För dylika färder erhåller manskap, samtliga värnpliktiga däri inberäknade, traktamentsersättning, vid färd i trupp efter 50 öre för dag och vid enskild resa efter 2 kronor för dag, varjämte vid enskild resa ersättning jämväl utgår för varje nödigt nattkvarter med 1 krona.

3. Konungen bestämmer för varje särskilt fall huru ersättning skall utgå till personal, som är till sjöfart inmönstrad och som från utrikes ort inställer sig till tjänstgöring.

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 11 saml. 1 avd. 20 häft. (Nr 34.) 4

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

§ 17.

Åt personal, som, utan att i fred vara å stat anställd bibehålles vid sin tjänstgöring efter sista demobiliseringsdagen, samt åt under krigstjänstgöringstiden utan känd anledning frånvarande eller tillfångatagen personal, som först efter sista demobiliseringsdagen återkommer, äger marinförvaltningen bestämma den ersättning, vartill sådan personal kan jämlikt grunderna för detta reglemente anses berättigad.

Stockholm den 14 september 1914.

På utskottets vägnar:

KARL STAAFF.

Avvikande meningar

av herrar *Ericson* och *Wrangel*.
